

หมวด	Service Excellence
แผนงาน	การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan)
โครงการ	โครงการพัฒนาระบบบริการโรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ
ระดับการแสดงผล	จังหวัด/เขตสุขภาพ/ประเทศ
ชื่อตัวชี้วัด	<p>11. อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่</p> <p>11.1 อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่</p> <p>11.2 อัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ</p>
คำนิยาม	<p>1. ความสำเร็จของการรักษา (Success) หมายถึง ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่มีผลการรักษาหายรวมกับรักษาครบ</p> <p>1.1 รักษาหาย (Cured) หมายถึง ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่มีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อวัณโรคก่อนเริ่มการรักษา และรักษาครบกำหนด โดยพบผลตรวจเสมหะเป็นลบในเดือนสุดท้าย และก่อนนั้นอีกอย่างน้อย 1 ครั้ง</p> <p>1.2 รักษาครบ (Treatment Completed) หมายถึง ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่รักษาครบกำหนดโดยไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าการรักษาล้มเหลว ซึ่งผู้ป่วยดังกล่าวมีผลเสมหะเป็นลบอย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนสิ้นสุดการรักษา แต่ไม่มีผลเสมหะในเดือนสุดท้าย</p> <p>2. ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ หมายถึง ผู้ป่วยวัณโรคปอดที่ไม่เคยรักษาวัณโรคมาก่อนหรือรักษาน้อยกว่า 1 เดือน และไม่เคยขึ้นทะเบียนรักษาในระบบรายงานข้อมูลวัณโรค (NTIP) มาก่อน โดยขึ้นทะเบียนรักษาวัณโรคเป็นผู้ป่วยใหม่ (new) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ</p> <p>2.1 ผู้ป่วยที่มีผลตรวจยืนยันพบเชื้อวัณโรค (Bacteriologically confirmed: B+) หมายถึง ผู้ป่วยวัณโรคที่มีผลตรวจเสมหะเป็นบวก โดยวิธี Smear microscopy หรือ Culture หรือวิธี Molecular หรือวิธีการอื่นๆ ที่องค์การอนามัยโลกรับรอง</p> <p>2.2 ผู้ป่วยที่มีผลตรวจไม่พบเชื้อวัณโรค (Clinically diagnosed: B-) หมายถึง ผู้ป่วยวัณโรคที่มีผลตรวจเสมหะเป็นลบ หรือไม่มีผลตรวจ แต่ผลการถ่ายภาพรังสีทรวงอกผิดปกติเข้าได้กับวัณโรค หรือมีลักษณะทางคลินิกเข้าได้กับวัณโรค และแพทย์ตัดสินใจรักษาด้วยสูตรยารักษาวัณโรค</p> <p>3. ความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ หมายถึง อัตราการตรวจพบและขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568) เทียบกับค่าคาดประมาณอุบัติการณ์ผู้ป่วยวัณโรค (157 ต่อประชากรแสนคน)</p> <p>4. ค่าคาดประมาณอุบัติการณ์ผู้ป่วยวัณโรค (รายใหม่และกลับเป็นซ้ำ) หมายถึง อุบัติการณ์วัณโรค (157 ต่อประชากรแสนคน) หรือ จำนวนคาดประมาณผู้ป่วยวัณโรค (113,000 ราย) ในประเทศไทย จากข้อมูลรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO, Global Tuberculosis Report 2024)</p> <p>5. กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>5.1 การประเมินอัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (Success rate) คือ ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษา ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2567) ที่เป็นผู้ป่วยไทย ผู้ป่วยไม่ใช่ไทย และ</p>

ผู้ป่วยในเรือนจำ ที่รักษาในโรงพยาบาลรัฐทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่รวมโรงพยาบาลเอกชน

5.2 การประเมินอัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB treatment coverage) คือ ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำที่ขึ้นทะเบียนรักษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568) ที่เป็นผู้ป่วยไทย ผู้ป่วยไม่ใช่ไทย และผู้ป่วยในเรือนจำ ที่รักษาในโรงพยาบาลรัฐทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชน

6. หน่วยงานที่ดำเนินการ ประกอบด้วย

6.1 กองวัณโรค กรมควบคุมโรค รับผิดชอบดำเนินงานตามแผนงานควบคุมวัณโรคของประเทศ

6.2 สำนักงานเขตสุขภาพที่ 1 - 13 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 - 12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง รับผิดชอบแผนงานควบคุมวัณโรคระดับเขต

7. เงื่อนไขการคำนวณ

7.1 การประเมินผลอัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ คือ ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษา ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2567) ไม่นับรวม ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่วินิจฉัยเป็นวัณโรคนอกปอดร่วมด้วย

7.2 กรณีที่แพทย์มีการเปลี่ยนแปลงการวินิจฉัย หรือพบว่าเป็น Rifampicin-resistant Tuberculosis (RR-TB), Multidrug-resistant Tuberculosis (MDR-TB), Pre-extensively drug-resistant Tuberculosis (Pre-XDR-TB) หรือ Extensively drug-resistant Tuberculosis (XDR-TB) ก่อนสิ้นเดือนที่ 5 จะไม่ถูกนำมาคำนวณอยู่ในตัวหาร “B” เพื่อคิดคำนวณอัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

7.3 พื้นที่เป้าหมายที่มีการประเมินผล

พื้นที่เป้าหมายสำหรับการประเมินอัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ คือ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 - 12 พื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 - 12 ยกเว้นในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 13 หรือกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีบริบทของหน่วยงานสถานพยาบาลที่มีความหลากหลาย มีความจำเพาะ ซึ่งรับผิดชอบดำเนินการโดยสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมืองและเขตสุขภาพที่ 13

พื้นที่เป้าหมายสำหรับการประเมินอัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ คือ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 - 12 สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง และพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 - 13

เกณฑ์เป้าหมาย :

ชื่อตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ 68	ปีงบประมาณ 69	ปีงบประมาณ 70
อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่	88	88	88
อัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ	85	85	85

วัตถุประสงค์	<p>1. เพื่อให้ผู้มีอาการสงสัยวัณโรคและผู้ป่วยวัณโรค เข้าถึงระบบบริการสุขภาพการตรวจวินิจฉัยวัณโรคอย่างรวดเร็ว ลดการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค ได้รับการดูแลรักษาที่ได้มาตรฐานและรักษาหาย รักษาครบ</p> <p>2. เพื่อให้ผู้ป่วยวัณโรค เข้าถึงระบบการรักษาตามแนวทางการควบคุมวัณโรค</p>
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	<p>กลุ่มเป้าหมายสำหรับการประเมินอัตราการความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (Success rate) คือ ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่เกิดขึ้นทะเบียน ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2567) ที่เป็นผู้ป่วยไทย ผู้ป่วยไม่ใช่ไทย และผู้ป่วยในเรือนจำ ที่รักษาในโรงพยาบาลรัฐทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่รวมโรงพยาบาลเอกชน</p> <p>กลุ่มเป้าหมายสำหรับการประเมินอัตราการครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment Coverage) คือ ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำที่เกิดขึ้นทะเบียนรักษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม 2567 - 30 กันยายน 2568) ที่เป็นผู้ป่วยไทย ผู้ป่วยไม่ใช่ไทย และผู้ป่วยในเรือนจำ ที่รักษาในโรงพยาบาลรัฐทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชน</p>
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	บันทึกข้อมูลผู้ป่วยวัณโรค ผ่านโปรแกรมรายงานข้อมูลวัณโรคของประเทศไทย (National Tuberculosis Information Program : NTIP)
แหล่งข้อมูล	โปรแกรมรายงานข้อมูลวัณโรคของประเทศไทย (National Tuberculosis Information Program : NTIP)
รายการข้อมูล 1	A = จำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่ขึ้นทะเบียน ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2567) โดยมีผลการรักษาหาย (Cured) รวมกับรักษาครบ (Completed)
รายการข้อมูล 2	B = จำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่ขึ้นทะเบียน ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2567)
สูตรคำนวณตัวชี้วัดที่ 11.1	$(A/B) \times 100$
รายการข้อมูล 3	C = จำนวนผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำที่ค้นพบและขึ้นทะเบียนรักษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568)
รายการข้อมูล 4	D = จำนวนคาดประมาณผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำที่ขึ้นทะเบียนรักษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (คิดจากอัตรา 157 ต่อประชากรแสนคน*) หมายเหตุ: ข้อมูลประชากรอ้างอิงจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย *ข้อมูลจาก WHO, Global TB report 2024
สูตรคำนวณตัวชี้วัดที่ 11.2	$(C/D) \times 100$
ระยะเวลาประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาประเมินผลสิ้นสุดไตรมาสที่ 4 (วันที่ 30 กันยายน 2568) - ติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานทุกไตรมาส

เกณฑ์การประเมิน :

ชื่อตัวชี้วัด	รอบ 3 เดือน	รอบ 6 เดือน	รอบ 9 เดือน	รอบ 12 เดือน
อัตราความสำเร็จการ รักษาผู้ป่วยวัณโรค ปอดรายใหม่	1.วิเคราะห์สถานการณ์ ขนาดและความรุนแรง ของปัญหา กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเป้าหมาย ช่องว่าง และปัญหาอุปสรรค 2.จัดทำแผนการ ดำเนินงานในการ เร่งรัดค้นหา และ รักษาวัณโรค	1.กำกับและติดตาม การดำเนินงานตาม แผนในรอบ 6 เดือน 2.ร้อยละของผู้ป่วยวัณ โรคปอดรายใหม่ ได้รับการทดสอบ ความไวของเชื้อต่อ ยารักษาวัณโรค (DST) $\geq$ ร้อยละ 80	1.กำกับและติดตาม การดำเนินงานตาม แผนในรอบ 9 เดือน 2.ผู้ป่วยวัณโรคปอด รายใหม่มีอัตราการ ขาดยา (loss follow-up) น้อย กว่าร้อยละ 2	ร้อยละ 88
อัตราความ ครอบคลุมการขึ้น ทะเบียนรักษาของ ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ และกลับเป็นซ้ำ	3.กำกับและติดตาม การดำเนินงาน ตามแผน	ร้อยละ 30	ร้อยละ 60	ร้อยละ 85
วิธีการประเมินผล	<p>อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนในไตรมาสที่ 1 ของปี งบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2567) แยกเป็นระดับประเทศ เขตสุขภาพ และจังหวัด</p> <p>อัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568) แยกเป็นระดับ ประเทศ เขตสุขภาพ และจังหวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> ระดับประเทศ โดยกรมควบคุมโรค (กองวัณโรค) ประเมินในภาพรวมของประเทศ ระดับเขตสุขภาพ/สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ประเมินในระดับพื้นที่เขตสุขภาพ/สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ระดับจังหวัด ประเมินในภาพของหน่วยงาน/หน่วยบริการภายในจังหวัด 			
เอกสารสนับสนุน	<ol style="list-style-type: none"> แนวทางการควบคุมวัณโรคประเทศไทย พ.ศ. 2564 โปรแกรมรายงานข้อมูลวัณโรคของประเทศไทย (National Tuberculosis Information Program : NTIP) 			

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน	Baseline data		หน่วยวัด			ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.*		
						2565	2566	2567
	อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่		ร้อยละ		80.8	82.2	80.5	
อัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนรักษาของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ**		ร้อยละ		69.4	81.7	77.2		
*ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม								
**ตัวหารคิดจากค่าคาดประมาณผู้ป่วยวัณโรคในแต่ละปีโดยองค์การอนามัยโลก								
ผู้ให้ข้อมูลทางวิชาการ / ผู้ประสานงานตัวชี้วัด	1. นายแพทย์ไกรสร โตทับเที่ยง โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		ผู้อำนวยการกองวัณโรค E-mail : ksornt@gmail.com					
	2. นายจิรวุฒิ วรสิงห์ โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		หัวหน้ากลุ่มระบาดวิทยาและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน โทรศัพท์มือถือ : 086 553 9560 E-mail : jivbtb@gmail.com					
	3. นางสาวภัทรากาญจน์ วิภาทานัง โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ โทรศัพท์มือถือ : 091 738 7553 E-mail : pattarakan1988@gmail.com					
หน่วยงานประมวลผลและจัดทำข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)	นางสาวภัทรากาญจน์ วิภาทานัง โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ โทรศัพท์มือถือ : 091 738 7553 E-mail : pattarakan1988@gmail.com					
ผู้รับผิดชอบการรายงานผลการดำเนินงาน	1. นายจิรวุฒิ วรสิงห์ โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		หัวหน้ากลุ่มระบาดวิทยาและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน โทรศัพท์มือถือ : 086 553 9560 E-mail : jivbtb@gmail.com					
	2. นางสาวภัทรากาญจน์ วิภาทานัง โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ โทรศัพท์มือถือ : 091 738 7553 E-mail : pattarakan1988@gmail.com					
	3. นายวาทยากร เทพสวัสดิ์ โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ โทรศัพท์มือถือ : 082 296 9064 E-mail : watayagorn.the@gmail.com					
	4. นางสาวอนิษฐ์ โพธิ์ศรี โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0 2212 2279 โทรสาร : 0 2212 1408		นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ โทรศัพท์มือถือ : 084 425 5075 E-mail : akanitposri1@gmail.com					